

Cofnodion y Grŵp Trawsbleidiol

Cofnodion cyfarfod:

Teitl y grŵp trawsbleidiol:	GTB ar Heddwch a Chymod
Dyddiad y cyfarfod:	12 Mai 2022
Lleoliad:	Zoom

Yn bresennol:

Enw:	Enw:
Mabon ap Gwynyfor MS	Hayley Richards (WCIA)
Heledd Fychan AS	Jane Harries (WCIA)
Darren Millar AS	Isabel Cartwright (Crynwyr ym Mhrydain)
Jane Dodds AS	Aled Edwards, Cytûn
Mererid Hopwood (Academi Heddwch)	Sion Edwards (Senedd)
Ameerah Mai (Academi Heddwch)	Ryland Doyle (Senedd)
Jeff Beatty (Crynwyr Cymru)	Awel Irene (Cyndeithas y Cymod)
Ginnette Hargreaves-Lees	Teresa Clerici
Ellis Brooks (Crynwyr ym Mhrydain)	Lizzie Hackney

Gwyn Williams Cymdeithas y Cymod)	
-----------------------------------	--

Ymddiheuriadau:

Enw:	Enw:
Jill Evans (CND Cymru)	Peredur Owen Griffiths AS
Gethin Rhys, Cytûn	Sioned Williams AS
Christine Chapman	Mike Hedges AS

Crynodeb o'r cyfarfod:

Croesawodd Mabon ap Gwynfor bawb i'r cyfarfod a nodwyd ymddiheuriadau fel uchod.

Cytuno ar swyddogion y Grŵp / Cytundeb ar bwrpas y Grŵp

Pwrpas y Grŵp hwn yw 'trafod heddwch a chymod yng nghyd-destun cymwyseddau datganoledig Cymru'.

Cytunodd y mynychwyr ar y diben drafft. Cyflwynwyd gan Jane Dodds MS ac eiliwyd gan Darren Millar MS.

Cytundeb Aelodau'r Senedd i gefnogi sefydlu'r Cytundeb Grŵp

Cafwyd cytundeb trawsbleidiol i gefnogi sefydlu'r GTB ar Heddwch a Chymodi gan Jane Dodds AS, Darren Millar MS, Heledd Fychan MS a Mike Hedges MS (roedd Ryland Doyle yn bresennol ar ran Mike Hedges).

Enwebiadau ar gyfer y Gadair a'r Ysgrifenyddiaeth

Cytunwyd y byddai Mabon ap Gwynfor AS yn cadeirio'r GTB a byddai'r Academi Heddwch yn darparu ysgrifenyddiaeth y GTB. Cyflwynwyd gan Darren Millar MS ac eiliwyd gan Jane Dodds AS.

Academi Heddwch Cymru

Rhoddodd Mererid Hopwood drosolwg byr o Academi Heddwch Cymru sy'n cael ei gadeirio gan Dr Rowan Williams. Mae mwy o wybodaeth am yr Academi Heddwch yma: <https://www.wcia.org.uk/academiheddwch/>

Amcanion yr Academi Heddwch yw:

- bod Cymru'n gwneud cyfraniad a gydnabyddir yn rhyngwladol i ymchwil ac ymarfer heddwch.
- y gwelir ffocws ar heddwch yn strategaethau perthnasol Llywodraeth Cymru a pholisïau.
- Y ceir ymgysylltu cryf â'r cyhoedd o ran ymchwil ac ymarfer heddwch yng Nghymru.

Nododd Mererid bwysigrwydd cymod yng ngwaith y GRhG a'r mudiad heddwch ehangach. Nododd hefyd arwyddocâd sefydlu'r GTB ar yr adeg hon o waethygu gwrthdaro byd-eang a dathliadau sydd i ddod yn dathlu canmlwyddiant Cynghrair y Cenedloedd ac Apêl Heddwch y Merched.

Talodd Mabon ap Gwynfor AS deyrnged i chwirydd Cymru am eu gwaith hanesyddol a chyfredol i hyrwyddo heddwch a chymod.

Aelodau eraill y Grŵp

Cynigiodd Mabon ap Gwynfor AS y dylai aelodaeth y GTB fod ar agor. Cytunwyd ar hyn gan bawb oedd yn y cyfarfod. Gwahoddodd Mabon y rhai a oedd yn bresennol i rannu manylion y GTB gydag unrhyw un sydd â diddordeb mewn heddwch a chymodi a hefyd i gyflwyno unrhyw syniadau ar gyfer y flaenraglen waith. Gohebiaeth i'w hanfon ymlaen i hayleynrichards@wcia.org.uk

Heddwch a chymod yng nghyd-destun addysg yng Nghymru

Jane Harries - Cydlynnydd Addysg Heddwch Canolfan Gymreig Materion Rhyngwladol Cymru a gyflwynwyd i'r grŵp (copi wedi'i atodi). Cafwyd trafodaeth a sesiwn hawl i holi ar ôl y cyflwyniad. Rhannwyd y dolenni canlynol hefyd:

- 1) Mae papur polisi a mapio Addysg Heddwch WCIA yma: <https://www.wcia.org.uk/research-policy/peace-education-policy-paper/>
- 2) Mae adroddiad terfynol Cymdeithas y Cymod ac argymhellion am recriwtio plant i'r fyddin yng Nghymru yma: <https://www.cymdeithasycymod.cymru/ymchwil-recriwtio-ysgolion/>

Rhannwyd clip fideo o Ysgol Uwchradd Cyfartha ar fod yn ysgol heddwch yn y sgwrs https://youtu.be/v_Cuv8of1V0

Nododd aelodau'r GTB bwysigrwydd y gwaith hwn yng Nghymru, pwysigrwydd cymodi yng nghymdeithas Cymru, gwleidyddiaeth Cymru a sut rydym yn rhyngweithio â'n gilydd (yn enwedig ar adegau o wrthdaro) a phwysigrwydd cynnig gobaith i bobl ifanc sy'n byw mewn byd heriol.

Rhannodd Crynwyr ym Mhrydain gyswllt â'u hadroddiad newydd Peace at the Heart – adroddiad perthynol i addysg yn ysgolion Prydain a rannwyd gyda gweision sifil Llywodraeth Cymru ar 13 Mai 2022. Gallwch ddarllen yr adroddiad yma:

<https://quaker.org.uk/documents/peace-at-the-heart>

Trafodwyd os oedd canllawiau wedi'u cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru ar ymweliadau gan y fyddin i ysgolion Cymru a argymhellwyd gan adroddiad gan y Pwyllgor Deisebau yn 2015.

CAM I'W GYMRYD: Y Cadeirydd i ysgrifennu at yr holl Gyfarwyddwyr Addysg ar draws Cymru i dynnu sylw at y Cynllun Ysgolion Heddwch a sut y gall gefnogi cyflwyno'r cwricwlwm newydd i Gymru.

CAM I'W GYMRYD: Y Cadeirydd i ysgrifennu at y Gweinidog Addysg i ofyn am unrhyw ganllawiau a gyhoeddir ar gyfer ymwelwyr, megis y fyddin, i ysgolion Cymru, i sicrhau bod gwybodaeth yn dryloyw a bod disgyblion yn cael eu hannog i ofyn cwestiynau hollbwysig.

Dyddiad a phwnc y cyfarfod nesaf

Cytunwyd y dylai'r GTB gwrdd ddwywaith cyn diwedd 2022, gyda'r cyfarfod nesaf ym mis Medi (dyddiad i'w gadarnhau). Cytunwyd y dylid gwahodd Jane Hutt AS i gyfarfod yn y dyfodol i drafod dull Llywodraeth Cymru o ymdrin â heddwch.

Unrhyw fater arall

Anfonodd Jill Evans nodyn yn atgoffa'r grŵp bod dathliad pen-blwydd 40 Arddangosfa Cymru Ddi-Niwclear yn teithio ar hyn o bryd. Bydd y dathliadau'n dod i ben mewn digwyddiad yn y Senedd ym mis Tachwedd neu fis Rhagfyr 2022.